

VAARWEL Naf

FAREWELL Naf AYÓ Naf

Gedenkboek bij het afscheid van de Nederlands Antilliaanse gulden
Commemorative book on the farewell of the Netherlands Antillean guilder
Buki konmemorativo na okashon di despedida di florin di Antia Hulandes

Albert A.J. Scheffers

CENTRALE BANK
CURAÇAO & SINT MAARTEN

CARIB
publishing

Een uitgave van Caribpublishing/Uitgeverij SWP in opdracht van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS).

Vaarwel NAf Farewell NAf Ayó NAf

Gedenkboek bij het afscheid van de Nederlands Antilliaanse gulden
Albert A.J. Scheffers

ISBN 978 90 6665 098 5
NUR 696 / THEMA KCBM / BISAC BUS045000
DOI: 10.36254/978-90-6665-098-5

© 2025 Dr. A.A.J. Scheffers, Klinkaart bv Zierikzee / CBCS / Caribpublishing

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur én de uitgever.

Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Tur derecho reservá. No ta permití pa reproducí, almasená den base di dato outomatisá ni divulgá nada di e edishon akí, den ningun forma i di niun manera elektróniko òf mekániko, ni via fotokopia, grabashon òf kualke otro medio, sin outorisashon previo i por eskrito di tantu e outor komo e editorial.

Ta eksplísitamente prohibí pa ekstraé teksto òf dato for di kualke parti di e publikashon akí.

Inhoud

Woord vooraf	6
Inleiding	12
Wat ging er vooraf aan de NAf	16
De eerste echte Nederlands Antilliaanse guldenmunten	30
Een nieuwe vorstin, een nieuwe munt	58
Antillen van de vijf	66
De Nederlandse Antillen opgeheven, maar de NAf gaat door	76
Een nieuwe vorst, een nieuwe munt	78
Herdenkingsmunten en verzamelaarsets	88
De echt laatste Antilliaanse guldenmunt	94
Aanbevolen voor verder lezen	96
Gebruikte afkortingen	98
Over de auteur	99
Dankwoord	100
Publicatieblad Curaçao	101
Afkondigingsblad Sint Maarten	102
Colofon	103

Content

Foreword	8
Introduction	14
What preceded the NAf?	17
The first genuine Dutch Antillean guilder coins	31
A new monarch, a new coin	59
Antilles of the five	67
Netherlands Antilles dissolved, but NAf continues	77
A new monarch, a new coin	79
Commemorative coins and collector sets	91
The truly last Antillean guilder coin	95
Recommended for further reading	96
Abbreviations used	98
About the author	99
Acknowledgements	100
Publicatieblad Curaçao	101
Afkondigingsblad Sint Maarten	102
Colofon	103

Kontenido

Prólogo	10
Introdukshon	15
Promé ku NAf, kiko tabatin?	17
E promé berdadero monedanan di florin antiano	31
Monarka nobo, moneda nobo	59
Antia di sinku	67
Antia Hulandes ta kaba, NAf ta sigui	77
Monarka nobo, moneda nobo	79
Moneda konmemorativo i sèt di kolekshon	91
Berdaderamente e último moneda di florin antiano	95
Lektura rekomendá	96
Abreviashon	98
Tokante e outor	99
Gradisimentu	100
Publicatieblad Curaçao	101
Afkondigingsblad Sint Maarten	102
Colofon	103

Woord vooraf

Een historische gebeurtenis gaat meestal gepaard met een terugblik op de aanloop ervan. De aanstaande verandering in de munteenheid voor Curaçao en Sint Maarten, en het daaraan gekoppelde afscheid van de Nederlands Antilliaanse gulden per 31 maart 2025, biedt daarom de ideale gelegenheid om terug te kijken op de levensloop van deze gulden.

Vanaf 1952 tot heden zijn bij 's Rijks Munt en diens rechtsopvolgers De Nederlandse Munt en de Koninklijke Nederlandse Munt in Utrecht en laatstelijk in Houten voor de Nederlandse Antillen en vanaf 2010 voor Curaçao en Sint Maarten – weliswaar nog met de naam Nederlandse Antillen erop – munten geslagen. Het betreft exemplaren in grote aantallen bestemd voor de gewone circulatie, maar ook exemplaren voor verzamelaars uitgegeven als herdenkingsmunt in speciale kwaliteit en series verpakt als muntsets.

In de Tweede Wereldoorlog zijn in de Verenigde Staten voor circulatie op de Antillen zilveren ($2\frac{1}{2}$, 1 gulden, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{10}$ gulden) en bronzen ($2\frac{1}{2}$ en 1 cent) munten geslagen naar voorbeeld van de exemplaren die in de jaren daarvoor door 's Rijks Munt zijn vervaardigd, maar wel met de toevoeging MUNT VAN CURAÇAO. Direct na WOII zijn met stempels uit de VS bij 's Rijks Munt exemplaren van ditzelfde type vervaardigd, om de muntcirculatie op de Antillen zoveel mogelijk ongestoord voort te laten gaan.

Maar daarvoor zijn in Utrecht in 1900 en 1901 speciaal voor Curaçao en de toenmalige onderhorige eilanden Aruba, Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Sint Maarten zilveren kwart en tiende guldens geslagen. Deze exemplaren dragen de tekst: KOLONIE CURAÇAO en circuleerden naast de bronzen, zilveren en gouden muntstukken die eveneens in Nederland in gebruik waren.

Gedurende de 19de eeuw, vanaf de start van het Koninkrijk der Nederlanden in 1815, zijn vele malen zendingen van Nederlandse munten – vervaardigd bij 's Rijks Munt te Utrecht – naar de Antillen gezonden. Deze muntstukken zijn dan wel uiterlijk niet te onderscheiden van de exemplaren die in Nederland circuleerden, maar wel speciaal vanuit 's Rijks Munt naar wat men toen 'de West' noemde gezonden om de geldcirculatie daar weer op orde te brengen.

De momenteel vroegst bekende, speciaal voor de beneden- en bovenwindse Antilliaanse eilanden vervaardigde muntstukken stammen uit de tijd dat Nederland nog een Republiek was. De Republiek der Zeven Verenigde Provinciën, waarin elke provincie zijn eigen Munthuis had. In opdracht van de Geotrooieerde West-Indische Compagnie – de WIC – vervaardigde het Utrechtse Provinciale en stedelijke Munthuis in 1794 zilveren 3, 1 en 1/4 guldens en 2 stuiverstukken. Om deze speciaal voor circulatie in ‘de West’ vervaardigde exemplaren te onderscheiden van de stukken die in Nederland circuleerden was aan de beeldenaar van deze stukken een grote ‘W’ toegevoegd. Dit om te voorkomen dat deze exemplaren, zoals steeds het geval is geweest, weer snel uit de circulatie op de eilanden verdwenen.

Om een sprong te maken terug naar het heden, de introductie van de Caribische gulden heeft op 31 maart jl. plaatsgevonden. Op 30 juni 2025 is definitief afscheid genomen van de Nederlands Antilliaanse gulden als wettig betaalmiddel. Ik nodig u uit om via het hiernavolgende verhaal, dat monetair historicus Albert A.J. Scheffers op verzoek van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten heeft geschreven, kennis te nemen van de geschiedenis van de Antilliaanse gulden in munten en papiergeld en van wat eraan voorafging.

Richard Doornbosch

President Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten

Richard Doornbosch, detail uit foto Max van Aalst

Foreword

A historic event is usually accompanied by a reflection on the run-up to that event. As such, the upcoming change in the currency for Curaçao and Sint Maarten, and the associated farewell to the Netherlands Antilles guilder (NAf) as of March 31, 2025, provides the ideal opportunity to look back on the lifecycle of this guilder.

From 1952 to the present day, the coins – albeit still with the Netherlands Antilles name on them – have been minted at 's Rijks Munt (the Royal Dutch Mint) and its legal successors including De Nederlandse Munt and the Koninklijke Nederlandse Munt in Utrecht, and more recently in Houten for the Netherlands Antilles and for Curaçao and Sint Maarten from 2010. These include specimens in large numbers intended for ordinary circulation, as well as specimens for collectors issued as commemorative coins of special quality and series packaged as coin sets.

During World War II, silver ($2\frac{1}{2}$, 1 guilder, $1/4$, $1/10$ guilder) and bronze ($2\frac{1}{2}$ and 1 cent) coins were minted in the United States (U.S.) for circulation in the Antilles following the example of the specimens produced by 's Rijks Munt in previous years, with the addition MUNT VAN CURAÇAO. Immediately after World War II, specimens of this same type were produced at 's Rijks Munt with stamps from the U.S. to enable the coin circulation in the Antilles to continue undisturbed as much as possible.

Before that, however, silver quarter and tenth guilders were struck in Utrecht in 1900 and 1901 especially for Curaçao and the then-subordinate islands of Aruba, Bonaire, Sint Eustatius, Saba and Sint Maarten. These specimens bear the text: KOLONIE CURAÇAO and circulated alongside the bronze, silver and gold coins also in use in the Netherlands.

During the 19th century, from the start of the Kingdom of the Netherlands in 1815, many shipments of Dutch coins, manufactured at 's Rijks Munt in Utrecht, were sent to the Antilles. These coins, although externally indistinguishable from the specimens that circulated in the Netherlands, were sent from 's Rijks Munt to what was then called 'the West' to get the money circulation back in order there.

Currently, the earliest known coins produced specifically for the Leeward and Windward Antilles islands date back to the time when the Netherlands was still a Republic. The Republic of the Seven United Provinces, in which each province had its own Mint. In 1794, by order of the Patented West India Company (WIC), the Utrecht Provincial and City Mint produced silver 3, 1 and 1/4 guilders and 2-stuiver coins. To distinguish the specimens made specifically for circulation in 'the West' from those circulating in the Netherlands, a large 'W' was added to the imagery of these pieces. This was to prevent the specimens from quickly disappearing from circulation on the islands, as had always been the case.

Returning to the present, the Caribbean guilder was introduced on March 31, and on June 30, we will bid a final farewell to the Netherlands Antillean guilder as legal tender. I invite you to learn about the history of the Antillean guilder in coins and paper money and what preceded it through the following narrative, written by monetary historian Albert A.J. Scheffers at the request of the Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten.

Richard Doornbosch

President Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten

Prólogo

Hopi bes, un suseso históriko ta pone bo para ketu i pensa riba e desaroyonan ku a hiba na dje. P'esei mes, awor ku Kòrsou i Sint Maarten ta bai adoptá un unidat monetario nobo i tuma despedida di florin di Antia Hulandes dia 31 di mart 2025, ta un masha bon momento pa tira un bista riba historia di e florin akí.

For di 1952 te ku awe, produkshon di nos monedanan tabata den man di 's Rijks Munt i su susesoran legal, De Nederlandse Munt i de Koninklijke Nederlandse Munt, promé na Utrecht i mas resientemente na Houten. Inisialmente, e monedanan tabata pa Antia Hulandes. Despues di 2010, Kòrsou i Sint Maarten a sigui usa nan, pero e nòmber 'Nederlandse Antillen' a keda. Ademas di moneda imprimí na kantidat grandi pa sirkulashon regular, a produsí ehemplar di kolekshon, emití komo moneda konmemorativo di kalidat spesial, disponibel tambe na sèt di serie kompleto.

Den Segundo Guera Mundial, a laga imprimí moneda di plata (2½ i 1 florin, 1/4 i 1/10 florin) i di bròns (2½ i 1 sèn) na Estádos Unídos pa sirkulashon na Antia Hulandes. E monedanan akí tabatin e mesun diseño ku esunnan ku 's Rijks Munt a imprimí den e añanan anterior, pero ku e teksto MUNT VAN CURAÇAO. Asina ku Guera Mundial II a terminá, 's Rijks Munt a usa algun di e stèmpelnan di Estádos Unídos pa imprimí mas di e mesun tipo di moneda ei, pa sirkulashon di moneda na Antia por a sigui ku ménos traba posibel.

Pero, promé ku esei, na 1900 i 1901, na Utrecht, a imprimí moneda di plata di 1/4 i 1/10 florin, spesial pa Kòrsou i e islanan Aruba, Boneiru, Sint Eustatius, Saba i Sint Maarten, ku e tempu ei tabata ser konsiderá dependensia. E ehemplarnan ei, ku e teksto 'KOLONIE CURAÇAO' riba nan, a sirkulá pareu ku e monedanan di bròns, plata i oro ku tabata ser usá na Hulanda tambe.

Den siglo 19, Antia a risibí tantísimo kargamentu di moneda hulandes produsí pa 's Rijks Munt na Utrecht. Esei a kuminsá for di inisio di Reino Hulandes na 1815. Aunke no por distinguí e monedanan akí for di e ehemplarnan ku tabata sirkulá na Hulanda, a trata aki di lote spesial ku 's Rijks Munt tabata manda pa e teritorionan konosí e tempu ei komo 'de West', pa normalisá sirkulashon monetario riba e islanan akí.

Te asina leu ku ta konosí, e monedanan mas antiguo ku a ser produsí spesialmente pa Islanan Abou i Islariba di Antia ta for di tempu ku Hulanda tabata repúblika ainda, Republiek der Zeven Verenigde Provinciën, tempu ku kada provinsia tabatin su propio Kas di Moneda. Na 1794, riba enkargo di Geotrooieerde West-Indische Compagnie (WIC), Utrechtse Provinciale en Stedelijke Munthuis a produsí algun moneda di plata, di 3, 1 i 1/4 florin i dos stuiver. Pa distinguí e ehemplarnan produsí spesialmente pa sirkulashon na 'de West' for di e

monedanan ku tabata sirkulá na Europa, a agregá un 'W' grandi na nan diseño. Esei tabata nesesario pa purba prevení ku den poko tempu e ehemplarnan akí lo a sali for di sirkulashon riba e islanan manera semper.

Awor, introdukshon di florin karibense a tuma lugá dia 31 di mart 2025 i dia 30 di yüni 2025 lo tuma despedida definitivo di florin di Antia Hulandes komo medio di pago legal. Gustosamente mi ta invitá boso pa konosé un poko mas di historia di florin di Antia Hulandes den forma di moneda i biyete, ma tambe di loke tabatin promé kuné, den e siguiente relato skirbí pa historiadó monetario Albert A.J. Scheffers, riba petishon di Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten.

Richard Doornbosch
Presidente di Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten

Inleiding

De Nederlandse Antillen, sinds 1948 de staatkundige naam voor de eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius, zijn officieel als land binnen het Koninkrijk der Nederlanden op 10 oktober 2010 opgeheven. Aruba is per 1 januari 1986 een zelfstandig land binnen het koninkrijk. Bonaire, Saba en Sint Eustatius hebben in 2010 een status als openbaar lichaam vergelijkbaar met die van een Nederlandse gemeente gekregen, terwijl Curaçao en Sint Maarten zelfstandige landen binnen het koninkrijk zijn geworden.

Collage van de bankbiljetten en de munten binnen de reeks van de Caribische gulden, foto: CBCS

Aruba heeft al sinds 1986 haar eigen munteenheid: de Arubaanse florin (hier afgekort tot Af)¹. Bonaire, Sint Eustatius en Saba gebruikten tot 31 december 2010 de Nederlands Antilliaanse gulden (voortaan afgekort tot NAf) en zijn daarna overgegaan op de Amerikaanse dollar. Curaçao en Sint Maarten besloten samen een monetaire unie te vormen met een gemeenschappelijke munt, de Caribische gulden. Omdat het invoeren van een nieuwe munteenheid de nodige voorbereidingen kostte, zijn Curaçao en Sint Maarten na 10 oktober 2010 voorlopig de NAf blijven gebruiken. Op maandag 31 maart 2025 zijn deze landen overgegaan op de Caribische gulden (Cg). De NAf was in de twee landen Curaçao en Sint Maarten nog tot en met 30 juni 2025 wettig betaalmiddel en blijft daarna nog dertig jaar verwisselbaar.

Dit boek is uitgegeven ter gelegenheid van het afscheid van de NAf. Waarom is het belangrijk stil te staan bij een munteenheid die gaat verdwijnen? Omdat een munteenheid een heel belangrijk onderdeel is van een maatschappij. Mensen hebben gewerkt en zijn daarvoor uitbetaald in NAf. Mensen hebben grote dingen – een huis, een auto, een verre vakantie – betaald met NAf. Zij hebben gespaard in NAf om dergelijke grote uitgaven mogelijk te maken of hebben zich in deze valuta in de schulden gestoken. Maar ze hebben als kind ook gewoon van het eerste ontvangen zakgeld in NAf kleine dingen gekocht als een boek, speelgoed, snoep, limonade of een ijsje.

Aan een munteenheid kleven dus herinneringen. Maar, wie weet nog waarom die munten en bankbiljetten er zijn gekomen of wat er op die munten of biljetten in NAf staat afgebeeld en waarom? Dit alleen maakt het waard om met een boek als dit even stil te staan bij de NAf. Omdat die munten en bankbiljetten verdwijnen, uit de portemonnee en uit de spaarpot, maar later zeker ook uit het geheugen. Bewust is gekozen voor een algemeen verhaal met afbeeldingen over de NAf en over de muntcirculatie op de Antillen voorafgaand aan de NAf. Dit boek is dus geen catalogus met een opsomming van alle bekende, soms minuscule, details en varianten waarin de NAf in metaal of papier is verschenen.

Tenzij anders vermeld zijn alle munten afgebeeld op 200% van de ware grootte.
De ware grootte staat vermeld in het bijschrift.
De bankbiljetten zijn op 100% afgebeeld.

1 De officiële afkorting (ISO 4217-code) voor de Arubaanse gulden is AWG.

Introduction

The Netherlands Antilles, the constitutional name for the islands of Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Saba and Sint Eustatius since 1948, officially dissolved as a country within the Kingdom of the Netherlands on October 10, 2010. Aruba became an independent country within the Kingdom on January 1, 1986. Bonaire, Saba and Sint Eustatius became public bodies similar to that of a Dutch municipality in 2010, and Curaçao and Sint Maarten became independent countries within the Kingdom.

Aruba has had its own currency since 1986, the Aruban florin (A^f)¹. Bonaire, Sint Eustatius and Saba used the Netherlands Antilles guilder (NA^f) until December 31, 2010, and then switched to the U.S. dollar. Curaçao and Sint Maarten decided to form a monetary union together with a common currency, the Caribbean Guilder. Introducing a new currency took preparation. Therefore Curaçao and Sint Maarten continued to use the NA^f initially. On Monday, March 31, 2025, these countries has switched to the Caribbean Guilder (Cg). The NA^f remained legal tender in Curaçao and Sint Maarten until June 30, 2025, and can still be changed into Caribbean guilders for 30 years thereafter.

This book is published as we wave farewell to the NA^f. Why is it important to dwell on a currency that is going to disappear? Simply, because a currency is a very important part of a society. People have worked and been paid in NA^f for many years. People have made large purchases with NA^f – a house, a car, a holiday. They saved in NA^f to make these big purchases possible or drifted into debt in this currency. However, they also bought small things like a book, toy, lemonade or ice cream as children from the first pocket money they received in NA^f.

So, with a currency, comes the memories attached to it. Yet, who remembers why those coins and banknotes came to be or what is depicted on those coins or banknotes in NA^f and why? This alone makes it worthwhile to take a moment to reflect on NA^f, because those coins and banknotes are disappearing, out of the wallet and out of the piggy bank, but in time, out of our memories too. A deliberate choice was made to write the story of the NA^f with illustrations, reflecting on the coin circulation in the Antilles prior to the NA^f. Thus, this book is not a catalog listing all the known, sometimes minuscule, details and variants in which the NA^f appeared in metal or paper.

¹ The official abbreviation (ISO 4217 code) for the Aruban guilder is AWG.

Introdukshon

Antia Hulandes, nòmber konstitushonal di e islanan Aruba, Boneiru, Kòrsou, Sint Maarten, Saba i Sint Eustatius for di 1948, a stòp di eksistí ofisialmente komo pais den Reino Hulandes dia 10 di òktober 2010. Aruba ta un pais outónomo den Reino for di 1 di yanüari 1986. Na 2010, Boneiru, Saba i Sint Eustatius a risibí státus di entidat públiko similar na munisipio hulandes, miéntras ku Kòrsou i Sint Maarten a bira pais outónomo den Reino.

Aruba tin su propio moneda for di 1986: florin arubano (aki, abreviá komo *Af*).¹ Boneiru, Sint Eustatius i Saba a usa florin di Antia Hulandes (di awor padilanti, abreviá komo *NAf*) te 31 di desèmber 2010 i despues a adoptá dòler estadounidense. Kòrsou i Sint Maarten a disidí ku huntu nan lo forma un unidat monetario ku un moneda komun: florin karibense. Mirando ku introdukshon di un unidat monetario nobo ta rekerí sierto preparativo, Kòrsou i Sint Maarten a disidí di sigui usa *NAf* temporalmente despues di 10 di òktober 2010. Djaluna 31 di mart 2025, e dos paisnan akí a pasa pa usa florin karibense (*Cg*). *NAf* a sirbi komo moneda legal na Kòrsou i Sint Maarten te ku 30 di yüni 2025 i ainda tin posibilidat pa troka *NAf* durante 30 aña mas.

A publiká e buki akí na okashon di despedida di *NAf*. Pero, pakiko para ketu na un unidat monetario ku ta pasando pa historia? Esei ta pasobra un unidat monetario ta un parti sumamente importante di komunidat. Ora e miembronan di e komunidat a laborá, ta na *NAf* nan a kobra. Ta na *NAf* nan a hasi kompra i asta gastu grandi manera kas, outo i fakansi na pais lehano. Pa por a hasi e gastunan akí, nan mester a sea spar na *NAf* òf hinka nan kurpa den debe, tambe na *NAf*. I for di na mucha, e promé sèn pa tene na saku ku nan a risibí di nan grandinan, ku nan a usa pa kumpra un buki, un ko'i hunga, mangel, un limonada òf un eiskrim, tambe tabata na *NAf*.

Ku otro palabra, un unidat monetario tin memoria mará na dje. Pero, ken ta kòrda ta kon bin a kuminsá usa e moneda- i biyetenan di *NAf*, ki imágen tin riba nan i dikon? E preguntanan akí so kaba ta bon motibu pa por tin un buki manera esaki dediká na *NAf*, pasobra no ta for di den pòtmòni i sparpòt so e moneda- i biyetenan ei ta bai disparsé. Ku tempu, nan lo disparsé for di nos memoria tambe. A opta konsientemente pa e buki akí presentá un historia general ilustrá di *NAf* i di e monedanan ku tabatin den sirkulashon na Antia promé ku *NAf*. Ku otro palabra, e no ta un katálogo ku tur detaye i variante konosí (asta esunnan di mas chikitu) di delaster un ehemplar di *NAf*, di metal òf di papel, ku a yega di emití.

¹ Abreviashon ofisial (kódigo ISO 4217) di florin arubano ta AWG.